

Knud Kristensens tale ved Rigsdagens åbning

Taler

Knud Kristensen
Statsminister

Dato

1. oktober 1946

Sted

Christiansborg

I Overensstemmelse med § 40 i Danmarks Riges Grundlov har Hans Majestæt Kongen ved Aabent Brev af 24. September 1946 indkaldt til en ordentlig Rigsdagssamling, der i Henhold til Kongens Bestemmelse skal aabnes i Dag. Ved Reskript af 30. September d. A. har Hans Majestæt Kongen overdraget mig at aabne denne i Dag sammentrædende Rigsdag og at foranledige det i saa Henseende videre fornødne. Dette sker herved. I Kongens Navn erklærer jeg den ordentlige Rigsdagssamling for aabnet.

Om Hovedlinierne i Ministeriets Politik for den nærmest kommende Tid skal jeg udtale følgende:

Ministeriet ser det som sin Opgave fortsat at fremme Danmarks Deltagelse i det internationale Samarbejde i Overensstemmelse med Landets Stilling som Medlem af De Forenede Nationer. Ministeriet lægger ligeledes Vægt paa at videreføre Samarbejdet med de andre nordiske Lande. I saa Henseende er det, for saa vidt Island angaar, Ministeriets Hensigt at fortsætte Forhandlingerne i Tilknytning til den Protokol, der blev undertegnet i Reykjavik den 9. September af den danske og den islandske Forhandlingsdelegation.

Ministeriet følger med den største Interesse og Opmærksomhed de dansksindede Sydslesvigeres nationale og kulturelle Arbejde. Med Udgangspunkt i Folketingets Beslutning af 9. Juli i Aar vil der nu blive optaget en Forhandling med Partierne med det Formaal at samle Rigsdagen eller dens store Flertal om en Politik til Sikring og Støtte af Danskheden i Sydslesvig.

Med Henblik paa den seneste Udvikling paa Færøerne ønsker Ministeriet at fremhæve, at man med Beklagelse vilde se Samhørsforholdet ophøre. Ministeriet vedstaar fremdeles Tilsagnet om, at Færingerne selv maa træffe en Afgørelse af, om de fortsat vil være sammen med os eller ikke. En eventuel Ophævelse af Samhørsforholdet maa imidlertid ske paa lovlig Maade uden Anvendelse af Selvtægt eller Metoder, som strider imod de forfatningsmæssige Bestemmelser. Det maa nu blive det nyvalgte Lagtings Opgave at bidrage til, at den fornødne Klarhed bringes til Veje.

Da der i den forløbne Rigsdagssamling paa en Række betydningsfulde Omraader er gennemført adskillige paakrævede Reforme, vil Lovgivningsstoffet i den Rigsdagssamling, der nu tager sin Begyndelse, formentlig kunne indskrænkes væsentligt.

Det forberedende Arbejde, der er paabegyndt i allerede nedsatte Kommissioner, vil derfor, efter at der nu er tilvejebragt et betydeligt Arbejdsmateriale, kunne genoptages med øget Styrke.

Dette gælder saaledes Forfatningskommissionen, hvor det maa være Formaalet at naa til Klarhed over de Muligheder, der maatte foreligge i Henseende til at

udforme saadanne Ændringer i den gældende Grundlov, som kan samle det fornødne Flertal paa Rigsdagen og blandt Vælgerne.

For Forsvarskommissionens Vedkommende maa Bestræbelserne efter Ministeriets Opfattelse være rettet imod dels at forberede den kommende Nyordning af Landets Forsvar under Hensyntagen til vort Lands internationale Forpligtelser og Viljen til at hævde Danmarks Selvstændighed, dels under Hensyn til indvundne Erfaringer og Landets økonomiske Muligheder og uden at foregribe den kommende Nyordning at finde Formen for en midlertidig Genopbygning af vore Værn saavel personelt, som hvad Materiel angaar, til Løsning af foreliggende Opgaver i den Periode, der maatte hengaa, indtil den endelige Ordning af vort militære Beredskab kan vedtages og føres ud i Livet.

Med Henblik paa Arbejdet i Skattekommissionen finder Ministeriet, at det, som Begivenhederne hidtil har formet sig, bør være en af Hovedopgaverne at faa klarlagt Forholdet imellem Statens og Kommunernes Økonomi, idet Tiden nu maa være inde til at faa skabt en rationel Deling mellem statslige og kommunale Forvaltningsopgaver i Forbindelse med dertil svarende Ændringer i selve Skattesystemet.

Efter at den offentlige Administration som Følge af de ekstraordinære Opgaver, Krigen og Besættelsen har stillet den over for, er svulmet stærkt op, har Ministeriet taget Skridt til at søge Spørgsmaalet om en Rationalisering, Forenkling og Decentralisering af Statsadministrationen sagkyndigt belyst. Formaalet med denne Undersøgelse maa være at skabe Forudsætninger for en mere smidig og effektiv Forretningsgang i Statens Administration og for Indførelse af de hermed forbundne Besparelser i den offentlige Husholdning.

Den Sanering af de økonomiske Forhold, som gennem en Række dybtgaaende finansielle og skattemæssige Foranstaltninger er paabegyndt i forrige Rigsdagssamling, maa fortsættes i den kommende Tid. Et vigtigt Led i den økonomiske Saneringsproces, der har til Formaal at modvirke Efterkrigstidens Inflationsbevægelse, er Genvindelse af Stabilitet i Statens Finanser. Det har i Overgangstiden mellem Krig og Fred været nødvendigt at forhøje Skatterne paa flere Omraader for atter at naa til Balance paa Statsbudgettet. En saadan Tilstand er nu tilvejebragt. Kræfterne maa derfor sættes ind paa at konsolidere Statens økonomiske Stilling, navnlig derved at Udgifterne holdes paa et rimeligt Niveau, og at Driftsoverskud paa Statens Regnskab anvendes til Nedbringelse af den store Gæld, Staten har paadraget sig under Besættelsen og i den første Efterkrigstid.

For at genskabe et bæredygtigt Grundlag for dansk Økonomi i sin Helhed og derved berede naturlige Forudsætninger for en Afvikling af de Restriktioner, som ikke er betinget enten af internationale Forhold, paa hvilke Danmark ikke er i Stand til at øve afgørende Indflydelse, eller af socialt betonedede Hensyn indadtil, er det nødvendigt at styrke dansk Erhvervslivs produktionsmæssige Effektivitet og at stimulere Eksporten. Paa Grund af den under Besættelsen gennemførte systematiske Udsugning af vort Erhvervsliv, dets Lagre og Hjælpekilder, har det været uundgaaeligt at ty til Udnyttelse af fremmed Kapitaltilførsel i Form af en væsentlig Merindførsel af Varer – saavel Raavarer og Hjælpestoffer som Forbrugsvarer – dels for at faa Hjulene i Gang paa ny, dels for at dække de mest paatrængende Behov. Det lader sig imidlertid i det lange Løb ikke gøre at basere vort Erhvervslivs Genopbygning paa Laan og Kreditter udefra. Denne Genopbygning, der vil kræve en betydelig Indsats af Kapital, maa i Hovedsagen foregaa gennem Anspændelse af vore egne Kræfter. En Begrænsning af den ikke strengt nødvendige Import maa indtil videre opretholdes, men det er dog gennem den positive Indsats for at drive dansk Eksport i Vejret, at de største Resultater af vor indre Genopbygning kan naas, og de Afsavn, som Forbrugerne i saa Henseende i Samfundets Interesse endnu en Stund maa bære, maa den danske Befolkning underkaste sig ud fra Viljen til selv at løse vore økonomiske Genopbygningsproblemer.

Det er i denne Forbindelse af den allerstørste Betydning, at der paa saa mange Felter som muligt etableres et intensivt og maalbevidst Samarbejde mellem Erhvervslivet og de offentlige Myndigheder. Det er Ministeriets Agt at tage Initiativet til, at et saadant fælles Samvirke snarest gørligt kan sættes i Værk.

Saa længe Krigens Eftervirkninger behersker Vareomsætning og Markedsforhold, vil det efter Ministeriets Opfattelse være en naturlig Opgave stadig at udbygge det Net af Aftaler om Vareudveksling, som i det forløbne Aar allerede er sluttet med talrige Lande, for derigennem at fremme Eksporten og at tilvejebringe den rigeligst mulige Forsyning med de Varer, der er af Betydning for Udvidelse af Produktionen og dermed for Opretholdelse af Beskæftigelsen.

Ministeriet vil i øvrigt arbejde for at bringe vor Samhandel med Udlandet ind i friere Former og efter Evne støtte de internationale Bestræbelser for større Handelsfrihed.

Dansk Eksportevne vil i høj Grad kunne styrkes ved Fjernelse her fra Landet af de store Flygtningeskarer, som i Strid med alle folkeretlige Regler er paatvunget Danmark, og som betyder en alvorlig Belastning af vor Økonomi. Ministeriet vil fortsat søge ved Forhandling med de allierede Magter at tilvejebringe en snarlig Løsning af dette for Danmark af mange Grunde saare vigtige Spørgsmaal. Det er Ministeriets Haab, at et gunstigt Resultat vil kunne opnaas.

Af det Lovgivningsstof, der er under Forberedelse, skal jeg anføre, at Finansministeren i denne Rigsdagssamling agter at fremsætte Forslag til Revision af Loven om Grundstigningsskyld og om Revision af Pensionsbestemmelserne for Tjenestemænd, der er pensionerede før 1. April 1946.

I Forbindelse med Skattelovgivningen vil der endvidere blive forelagt Forslag om Forhøjelse af Fradraget i den skattepligtige Indkomst for gifte Kvinders Selverhverv.

Der vil af Landbrugsministeren blive fremsat Forslag om en ny Vandløbslov og Forslag til Lov om Landvæsensretter.

Naar det af Ministeriet nedsatte Udvalg vedrørende Jordudstykningsloven i Løbet af kort Tid har afsluttet sit Arbejde, vil der paa Grundlag heraf blive fremsat Forslag til en Revision af Lovgivningen om Oprettelse af mindre Landbrug.

Af Indenrigsministeren vil der blive fremsat Forslag om Oprettelse af et Institut for Byggeforskning. En Række Spørgsmaal, der er af Betydning for Byggeriets Fremme og dermed for Gennemførelsen af den i Foraaret vedtagne Byggestøttelov, vil blive optaget til Drøftelse og eventuel Løsning.

Spørgsmaalet om Oprettelse af Husholdningslaboratorier er Genstand for Overvejelse paa Grundlag af Henvendelser fra de interesserede Organisationer.

Der agtes nedsat et Udvalg til Drøftelse af alle Spørgsmaal vedrørende Jordemodervæsenet, herunder Spørgsmaalet om Jordemødrenes Indtægt og Arbejdsvilkaar og Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang det maa anses for ønskeligt, at der oprettes Fødeklinikker ved det offentliges Foranstaltning.

Forslaget til Lov om Levnedsmidler, der ikke blev færdigbehandlet før den 29. August 1943, paatænkes fremsat paa ny.

Paa Grundlag af en i Foraaret afgiven Udvalgsbetænkning vil der blive fremsat Forslag til Lov om Foranstaltninger mod Kønssygdommenes Udbredelse.

Af Ministeren for offentlige Arbejder kan der forventes fremsat Forslag til Revision af Vejlovgivningen og Lovgivningen om Motorafgifter.

I Overensstemmelse med de Udtalelser, der fra Ministeriets Side blev fremsat i sidste Rigsdagssamling, er der af Arbejds- og Socialministeren nedsat en Række Kommissioner og Embedsmandsudvalg, der har til Opgave at drøfte og fremkomme med Forslag til Ændringer inden for forskellige Omraader af den sociale Lovgivning. Der er saaledes nedsat en Kommission til Gennemgang af Funktionærloven, og der er nedsat Udvalg af Embedsmænd og andre sagkyndige

til at drøfte Spørgsmaalet om Ulykkesforsikringslovens Satser, om Grundlaget for Tilkendelse af Invaliderende og erhvervsmæssige Foranstaltninger for Invalidere og andre erhvervshemmede. Der er endvidere nedsat et Embedsmandsudvalg til Undersøgelse af Spørgsmaalet om en forsikringsmæssig Tillægsordning til den allerede eksisterende Aldersrentelovgivning. Spørgsmaalet om, hvorvidt der under en eller anden Form kan gives Statsstøtte til Opførelsen af Alderdomshjem i Landkommunerne, vil blive gjort til Genstand for Undersøgelse.

Det af Arbejds- og Socialministeren nedsatte Udvalg angaaende Hjælp til Bekæmpelse af Gigtskygdomme har, som det vil være Rigsdagen bekendt, afgivet Betænkning, og Spørgsmaalet om Gennemførelsen af de af Udvalget foreslaaede Foranstaltninger er for Tiden Genstand for Forhandling mellem Arbejds- og Socialministeriet og Indenrigsministeriet.

Justitsministeren forbereder Forslag til en ny Arvelov og en ny Fremmedlov, ligesom der vil fremkomme Forslag om en Revision af Dyreværnsloven.

Der vil blive nedsat et Udvalg til Behandling af Biografteaterloven med særligt Henblik paa en Undersøgelse af Mulighederne for Afløsning af Bevillingssystemet med fri Næring.

I Konsekvens af allerede gennemført Lovgivning vil Undervisningsministeren gennem en Revision af gældende Tilskudslove for forskellige private Skolevirksomheder søge at raade Bod paa de Vanskeligheder, som de nye Lønningslove har forvoldt disse Skoleformer.

Man paatænker yderligere at nedsætte en Kommission til Drøftelse af en Revision af den gældende Skoletilsynslov.

Kirkeministeren vil i indeværende Rigsdagssamling fremsætte Forslag til Revision af Menighedsraadsloven og Loven om Kirkers Brug.

De Vanskeligheder for vort Samfund, som Krigen og Besættelsen har ført med sig, maa vi i Fællesskab gennem vort Arbejde søge at overvinde. Trods Ødelæggelser og Tab staar Danmark dog saaledes rustet til denne Opgave, at det mere er et Spørgsmaal om Vilje end om Evne, hvorvidt Opgavens Løsning skal lykkes for os. Det er Ministeriets Haab, at det trods forskellige politiske Opfattelser i den høje Rigsdag maa kunne lykkes ved gensidig Hensyntagen og i Forstaaelse af de foreliggende Samfundsopgavers store Betydning for hele vort Folk fortsat at samle alle positivt indstillede Kræfter saavel paa Rigsdagen som i Folket om den Genopbygningens Gerning, som det er blevet vort Slægtsleds Lod at øve.

Jeg foreslaar, at vi indleder vort Arbejde med et Leve for vort Fædreland:
Danmark leve!

Medlemmerne besvarede Statsministerens Leve med et trefoldigt Hurra.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Venstre, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1946>